

Dieren in gevaar!

Alles wat wij doen: wat wij eten, hoe wij ons kleden, de manier waarop wij ons verplaatsen, ... heeft een inpakt op de natuur.

De mens verbruikt vandaag meer dan wat de aarde kan produceren. Onze aarde wordt steeds verder aangetast en vele soorten planten en dieren zijn bedreigd.

TIJGER

Met zijn soepele pas en zijn machtige kaken is de tijger misschien wel het indrukwekkendste dier van het dierenrijk. De koning van de jungle noemen ze hem. De tijger is de grootste, meest iconische en een van de meest bedreigde van alle katachtigen.

BEDREIGINGEN VOOR DE TIJGER

In de loop van de vorige eeuw kende de populatie wilde tijgers een dramatische daling van meer dan 100 000 individuen naar minder dan 4 000. De tijger heeft met talrijke bedreigingen te kampen:

Degradatie of vernietiging van zijn habitat: door landbouw, de ontginning van hout en de aanleg van wegen moeten de tijgers in kleine gebieden zien te overleven, afgesneden van hun soortgenoten.

Stroperij en illegale handel: ondanks een internationaal handelsverbod blijft de stroperij een van de belangrijkste bedreigingen. De vacht, klauwen en tanden worden beschouwd als trofeeën en het vlees als een delicatessen. Verschillende delen van de tijger worden bovendien gebruikt in de traditionele Aziatische geneeskunde omdat er geneeskrachtige eigenschappen aan worden toegeschreven.

De beschikbaarheid van prooi: stropers jagen ook op de prooi van tijgers, waardoor hun voedselvoorraden slinken. Hierdoor verlaten de tijgers soms hun leefgebieden en belanden ze in de steden waar ze de bevolking angst aanjagen en vaak worden gedood.

OLIFANT

Van de 300 soorten die ooit bestonden, blijven er vandaag nog maar twee over: de Afrikaanse en de Aziatische olifant ... En beide op de rode lijst van bedreigde soorten.

BEDREIGINGEN VOOR DE OLIFANT

Vernietiging van zijn habitat: sinds 1979 is 50% van het leefgebied van de Afrikaanse olifant en 85% van dat van de Aziatische olifant vernietigd.

Mens-olifant-conflicten: landbouwers doden regelmatig olifanten om hun gezin en hun inkomsten te beschermen. Door de inkrimping van hun habitat treden olifanten immers al eens buiten hun territorium en komen zo in dorpen terecht. Daar vertrappelen ze de oogst waardoor inkomsten, voedsel en zelfs levens verloren gaan.

Stroperij en illegale handel in wilde soorten: om de 25 minuten wordt een olifant gestroopt om zijn slag tanden, zijn vlees of zijn huid. 90% van de populatie van de Afrikaanse olifant is in amper een eeuw tijd verdwenen.

JAGUAR

De jaguar heeft een onovertroffen bijkracht: geen enkele prooi ontsnapt aan zijn kracht en behendigheid, noch in het water noch op het land. En toch wordt de jaguar vandaag geconfronteerd met bedreigingen die hem uiterst kwetsbaar en ... hongerig maken.

BEDREIGINGEN VOOR DE JAGUAR

Vernietiging van zijn habitat: ooit kwam de jaguar voor van in het zuiden van de Verenigde Staten tot in het uiterste, zuidelijke puntje van Zuid-Amerika. Vandaag is zijn habitat met de helft verkleind.

Onvoldoende prooien: zijn territorium loopt langzaam maar zeker leeg door de vernieling van zijn habitat en de jacht.

BRUINE BEER

Er zijn weinig diersoorten die zoveel tot de verbeelding hebben gesproken als de bruine beer. Zijn kracht en zijn gedrag, dat soms gelijkaardig is aan dat van de mens, maakt van hem een fascinerend dier.

BEDREIGINGEN VOOR DE BRUINE BEER

Zelfs in het hart van de natuur wordt er nog op de beren gejaagd, vooral voor hun galblaas, die gebruikt wordt als traditioneel Aziatisch geneesmiddel. De bosexploitatie en de aanleg van nieuwe wegen bedreigen ook zijn leefomgeving en hebben een impact op hun manier van leven. Het binnendringen van de mens in zijn habitat veroorzaakt ook conflicten die vaak tragisch aflopen.

Vernietiging van zijn habitat: onder andere als gevolg van de door de mens geplande ruimtelijke ordening, wordt het leefgebied van de bruine beer steeds kleiner.

Jacht en stroperij: nu eens getolereerd, dan weer legaal... de berenjacht lijkt nog mooie dagen in het verschiet te hebben. Alleen al in Roemenië mogen jagers jaarlijks 600 beren doden.

Conflicten met mensen: bruine beren hebben een slechte reputatie. Soms zijn ze immers genoodzaakt om hun veel te kleine habitat te verlaten en komen ze, tot grote schrik van de bevolking, in de bewoonde wereld terecht of dwalen ze langs de weg, waar ze het risico lopen om aangereden te worden door een auto of trein.

GORILLA

Gorilla's delen zo'n 98,3% van hun DNA met mensen. Deze sympathieke en intelligente dieren verrassen ons nog elke dag met hun gedrag en emoties die vergelijkbaar zijn met de onze. De imposante apen, met grote schouders en sterke handen, leven in families van vijf tot tien dieren, allemaal onder leiding van een dominant mannetje. Soms kunnen families bestaan uit meer dan 50 apen.

WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE BEDREIGINGEN?

In de natuur kunnen gorilla's tot 40 jaar oud worden. Maar het hoge sterftcijfer bij gorillajongens en het lage geboortecijfer maken de soort heel kwetsbaar. De populatie is enorm gedaald de laatste 30 jaar. En ze dreigt verder te zakken de komende jaren. De gorillafamilie bestaat uit twee soorten: de westelijke gorilla en de oostelijke gorilla, die elk nog eens twee ondersoorten hebben. Vandaag zijn de 4 ondersoorten van de gorilla's in gevaar doordat ze bedreigd worden door de jacht, het verlies van hun habitat, illegale dierenhandel en besmettelijke ziektes.

DOLFIJN

Door klikkende geluiden te maken en de echo's op te vangen van de geluiden die terugkaatsen, kunnen deze zoogdieren de grootte, de vorm, de afstand, de snelheid en de richting van objecten te weten komen. Die techniek, ook 'echolocatie' genoemd, gebruiken ze om vissen en inktvissen te vinden.

Je kan deze intelligente dieren vinden in oceanen over de hele wereld. Er bestaan wel 36 dolfijnachtigen, waarvan sommige zo bedreigd zijn dat ze binnen de 10 jaar zouden kunnen verdwijnen.

De dolfijn wordt in het algemeen bedreigd door de visnetten waarin hij per ongeluk gevangen wordt door vissers, wat 'bijvangst' genoemd wordt. Maar ook vervuiling, lawaai en scheepvaart verstoren de levens van deze dieren.

REUZENPANDA

De reuzenpanda is de zeldzaamste berensoort. Hij leeft vooral in bamboebossen, hoog in de bergen van westelijk China, en eet bijna alleen maar bamboe, tussen 12 en 40 kg per dag.

Maar doordat de panda zijn habitat verliest kan hij minder gemakkelijk bamboe vinden. Bossen worden omgekapd om plaats te maken voor landbouwgrond, de aanleg van wegen.

Anderzijds speelt de panda ook een belangrijke rol voor het bestaan van de bamboebossen. Door zaden te verspreiden stimuleert hij de plantengroei in de bossen. Daar leven ook vele andere zeldzame en bedreigde diersoorten. Ook voor de bewoners is deze natuur onmisbaar. De lokale gemeenschappen gebruiken de bossen voor voedsel, als energiebron om te koken en te verwarmen, en voor geneesmiddelen. Door panda's te beschermen, beschermen we dus ook de natuur waar zo veel mensen en dieren van afhankelijk om te overleven.

Jammer genoeg zijn dit niet de enige dieren met problemen. Er zijn bijna twee miljoen planten- en diersoorten op aarde. Er zijn meer dan één op drie soorten vandaag met uitsterven bedreigd.

Kunnen wij iets doen? Ja!

Iedereen van ons kan zijn steentje bijdragen om de bedreiging van de diersoorten tegen te gaan.

Wat loopt er mis?

Wij verbruiken vandaag de dag veel te veel en veel te snel. Onze ecologische voetafdruk is te groot. De ecologische voetafdruk meet de oppervlakte van de planeet die nodig is om onze behoeften te voorzien (eten, in een huis wonen, ons verplaatsen, ons kleden, ...) en om ons afval en onze CO₂-uitstoot op te sloppen. Als je op een onbewoond eiland zou wonen, zou je in één keer alles kunnen verbruiken. Of je zou ook redelijk en duurzaam kunnen omgaan met het land. Dan zou je de bomen op het eiland de tijd geven om opnieuw te groeien voor je ze weer omhakt. Je zou de dieren de gelegenheid geven om eerst jongen te krijgen voor je ze doodt. Op onze planeet is dat precies hetzelfde, alleen loopt het hier mis.

Wil je een handje helpen? Probeer dan jouw ecologische voetafdruk te verkleinen. Hoe doe je dat? Dat zie je volgende les.